

Slovenski dom

Štev. 117.

V Ljubljani, torek 23. maja 1939.

Leto IV

Angleška vlada je sprejela posredovalne francoske predloge

Soglasje med Anglijo, Francijo in Rusijo doseženo? Trozveza bo podelila pomoč tudi vsaki drugi žrtvi morebitnega napada, ki bi prosila za pomoč

Pariz, 23. maja. m. Pariški, pa tudi londonski politični krogi z napeto pozornostjo zasledujejo potek pogajanj zunanjih ministrov Halifaxa in Bonneta z zastopnikom Sovjetske Rusije, londonskim veleposlanikom Majskim, za sklenitev trojnega sporazuma med Anglijo, Francijo in Rusijo. Po zadnjih vesteh, ki so prispale iz Zeneve v Pariz, se zdi, da se je Anglija odločila sprejeti najnovejši predlog za sklenitev sporazuma. V tem oziru dobro poučeni krogi omenjajo, da je na Chamberlaina vplivalo več okolnosti. Med drugim se je tudi v angleški vladi sami okrepila struja, ki je vodil lord Halifax in ki zahteva, naj se pogajanja s Sovjetsko Rusijo čimprej končajo. Razen tega so bili tudi pri zadnji zunanji politični debati v Spodnjem domu vsi govorniki za zvezo z Rusijo.

V istem smislu je posredovala tudi francoska vlada. Poleg vsega tega so najnovejši dogodki precej močno vplivali na Chamberlaina, ki se je zdaj odločil, da tudi sam pospeši sklenitev sporazuma. Podrobnosti novega sporazuma še niso znane, gotovo pa je, da je sporazum v načelu v glavnem že dosežen. Določa pa med drugim tole:

Francija, Anglija in Rusija so pripravljene preprečiti vsako spremembo državnih meja z oboroženo silo. Odprto je ostalo samo še vprašanje, na kak način bi bilo to možno najbolje doseči. Po obvestilu z dobro poučenih krogov Anglija predlaga, da Francija in Anglija jamčita meje vseh držav, ki ločijo Nemčijo in Sovjetsko Rusijo kakor tudi meje turške republike. Po mnenju Londona bi bile že samo s

tem zajamčene tudi meje Sovjetske Rusije, ker Rusija ne more biti napadena prej kot katera koli omenjenih držav. Če pa bi bila napadena katera od držav, katerim jamčita Francija in Anglija meje, bi obe državi takoj priskočili na pomoč ter bi istočasno pomagali tudi Rusiji.

Za ta angleški predlog se zdi, da ga Rusija ni odobrila, ker ga smatra za nezadostnega. Po mnenju iz Moskve, bi se namreč utegnulo zgoditi, da bi katera koli od sosednjih držav odnehala pred napadalcem brez resne obrambe. Na ta način bi se Rusija znašla v neposredni vojni nevarnosti. Franciji in Angliji pa po takšnem sporazumu ne bi bilo treba priskočiti na pomoč.

Francoski načrt po zadrževanju dobro poučenih krogov obsega določbe:

Francija, Anglija in Rusija sklenejo sporazum o medsebojnem podpiranju, ki bi se začel strogo izvajati takoj, kakor hitro bi ozemlje ene teh držav bilo neposredno napadeno. Po francoskem predlogu bi se tri velesile takoj, čim bi nastopila vojna nevarnost, posvetovala o pomoči, ki bi jo nudile druga drugi na podlagi že vnaprej danih jamstev.

Po obvestilih iz Londona je verjetno, da bo Chamberlain sprejel stališče lorda Halifaxa ter da bo pristal na dvojni sporazum, ki so ga predlagali Francozi. Preostale bi samo še podrobnosti glede sporazuma, ki bi se nanašale na jamstva drugim državam, kakor na primer Estonki in Litvi, ki jih ne omenja Daladierov načrt.

London, 23. maja. m. Uradno potrjujejo, da je vlada popolnoma spremenila svoje dosedanje mnenje ter sprejela rusko ponudbo za sklenitev obrambne vojaške zveze, h kateri bi pozneje pristopila tudi Turčija. Kakor hitro je vlada sprejela ta sklep, je zunanje ministrstvo takoj naročilo svojemu veleposlaniku v Varšavi in poslaniku v Bukarešti, naj sporočita novo angleško formulo za sklenitev pogodbe z Rusijo. Politični krogi zatrjujejo, da je romunski poslanik v Londonu, Tilea, že večer obvestil Foreign Office, da bi njegova vlada pozdravila angleško-sovjetsko pogodbo o obojestranski podpori, po kateri bi Rusija pomagala tudi Romuniji in Poljski, če bi bili napadeni in bi prosili pomoč. Dejal je tudi, da bi romunska vlada pozdravila ruska jamstva za samostojnost Romunije. Ta jamstva naj bi bila podobna angleškim. Isti krogi zatrjujejo, da je tudi Poljska že sporočila svoje mnenje glede teh vprašanj.

Nova zveza se po zadrževanju odločiteljnih političnih činiteljev ne bi zadovoljila z obojestransko vojaško podporo, temveč bi vsebovala tudi določbe glede podeljevanja pomoči tudi vsaki drugi žrtvi morebitnega bodočega napada, ki bi prosila za pomoč. Doznava se dalje, da si Anglija prizadeva, da bi nameravano zvezo s Sovjetsko Rusijo vključila v znani člen 16. pakta Zveze narodov ter odredb o gospodarskih in vojaških sankcijah.

ter zastopnika Sovjetske Rusije londonskega veleposlanika Majskega. Na tem kosilu je bil tudi švedski zunanji minister Sandler. V Berlinu ne verjamejo, da bi Švedska kljub vsem pritiskom, ki jih na njo izvaja Sovjetska Rusija glede udržitve Aalandskih otokov, mogla prevzeti nase kakršno koli obveznost, s katero bi se znašla v skupnem bloku z Anglijo, Francijo in Rusijo. Nemški krogi so o tem tembolj prepričani, ker so pred kratkim zunanji ministri Švedske, Norveške in Finske odločno izjavili, da te države hočejo ostati zunaj vseh blokov ter ohraniti svojo nevtralnost. Berlinski krogi računajo s sklenitvijo trojne zveze med Anglijo, Francijo in Sovjetsko Rusijo. Istočasno tudi smatrajo, da večer podpisana italijansko-nemška vojaška pogodba pomeni že odgovor držav osi Rim-Berlin na to trojno zvezo.

Vojaška zveza med Italijo in Nemčijo je bila včeraj podpisana

Berlin, 22. maja. o. Včeraj je bila v poslaniški dvorani novega nemškega kanclerstva slovesno podpisana nemško-italijanska zavezniška pogodba. V uvodu te listine obe državi podpisnici navajata utemeljitev, zakaj je bila takšna pogodba med Italijo in Nemčijo v sedanjem trenutku potrebna. Obe vladi izražata ponovno svojo zvestobo politiki, ki je rodila že toliko uspehov tako glede varnosti koristi obeh držav, kakor tudi glede ohranitve miru v Evropi. Italijanski in nemški narod sta trdno odločena, da se bosta tudi v bodoče z združenimi močmi zavzela za varnost svojega življenjskega prostora in za ohranitev miru ter evropske kulture. To pot jima narekuje zgodovina. Zato podpisujeta sledečo pogodbo:

Čl. 1. Obe pogodbeni stranki bosta trajno v medsebojnih stikih, da se med seboj dogovorita o vseh skupnih interesih ali o vseh vprašanjih, ki se tičejo položaja v Evropi kot celoti.

Čl. 2. Če bi bili skupni interesi visokih podpisnic ogroženi po kakršnih koli mednarodnih dogodkih, se bosta takoj zatekli k pogodbi in ukrenili potrebne ukrepe za obrambo svojih interesov. Če bodo varnost ali drugi interesi ene izmed podpisnic ogroženi od zunaj, bo druga podpisnica dala ogroženi stranki vso svojo politično in diplomatsko podporo, da se ta nevarnost odpravi.

Čl. 3. Če bi se v nasprotju z željami in upi visokih podpisnic zgodilo, da bi se ena izmed podpisnic zapletla v vojno s katero drugo državo ali z drugimi državami, ji bo druga podpisnica kot zavezniška takoj pomagala z vso svojo vojaško močjo na kopnem, na morju in v zraku.

Čl. 4. Da bosta v danem primeru mogli zajamčiti naglo izvedbo zavezniških obveznosti, sprejetih s členom 3., bosta vladi obeh podpisnic še nadalje poglabili svoje sodelovanje na vojaškem področju in na področju vojaškega gospodarstva. Prav tako se bosta obe vladi stalno sporazumevali glede drugih ukrepov, potrebnih za dejansko izvršitev določil tega pakta. V ta namen bosta obe vladi ustanovili stalne odbore, ki bodo podrejeni obema zunanjima ministroma.

Čl. 5. Visoki podpisnici se obvezeta že zdaj, da bosta v primeru vojne, ki bi se vanjo skupno zapletli, sklenili premirje in mir samo v popolnem medsebojnem soglasju.

Čl. 6. Obe visoki pogodbenici se zavedata pomena svojega skupnega razmerja do prijateljskih držav. Odločeni sta to razmerje tudi v bodočnosti vzajemno razvijati v duhu skladnih koristi, ki ju vežejo z omenjenimi državami.

Čl. 7. Ta pakt stopi v veljavo v trenutku podpisa. Obe visoki podpisnici sta se zedinili, da bo prvo razdobje njegove veljave trajalo 10 let, pred potekom tega roka se bosta pa o pravem času dogovorili glede podaljšanja veljave pakta.

Japonska bi rada v vojaško zvezo z Nemčijo in Italijo

Tokio, 23. maja. o. Ves japonski tisk se obilno bavi z italijansko-nemško pogodbo, ki je bila v nedeljo podpisana v Berlinu. Japonski listi objavljajo, da namerava tudi Japonska zagotoviti svetovni mir s svojim podpisom k italijansko-nemški pogodbi. Pristopu Japonske pa se ne sme pripisovati napadalni pomen. Japonska želi skleniti s temi državami vojaško, politično in gospodarsko pogodbo, ki bo predstavljala najmočnejšo tvorbo današnje moderne zgodovine. Ti listi naglašajo, da bosta Anglija in Francija nadaljevali s svojo obkoljevalno politiko, bosta obe državi nosili odgovornost in posledice za izbruh svetovne vojne. Sedanja moč Italije in Nemčije je na višku, ker ti dve državi nista sami, pač pa imata tudi za seboj druge države, ki so jima naklonjene in so pod njunim vplivom. Res da imata Anglija in Francija ob svoji strani Turčijo, Poljsko, Grčijo in Romunijo, toda z morebitno priključitvijo Moskve pa nastopa nevarnost, da se v vse

te države vpelje komunizem. Prav zaradi tega se bo Japonska odločila, ojačiti svoje delovanje proti Kominterni in da sodeluje z Rimom in Berlinom.

V Berlinu računajo s trozvezo Anglija-Francija-Rusija

Berlin, 23. maja. m. Berlinski politični krogi kažejo veliko pozornost za sedanje zenevsko zaslanje, predvsem pa za večerajšnje skupno kosilo angleškega in francoskega zunanjega ministra

Po sestanku zunanjih ministrov Jugoslavije in Romunije

Balkanska zveza ostane trdna opora miru

Belgrad, 23. maja. m. Včeraj popoldne se je vrnil v Belgrad zunanji minister Aleksander Cincar-Marković, ki je imel na Donavi sestanek z romunskim zunanjim ministrom Gafencu. Ta sestanek obeh zunanjih ministrov je bil čisto informativnega značaja ter so njuni razgovori potekali v najlepši složenosti. Oba zunanja ministra sta znova izmenjala misli o vseh zunanje-političnih vprašanjih, ki zanimajo Jugoslavijo in Romunijo, na drugi strani pa tudi o vprašanjih, ki se nanašajo na vse države Balkanske zveze. Sestanek jugoslovanskega in romunskega zunanjega ministra je bil potreben, ker je bila med tem sklenjena pogodba med Anglijo in Turčijo, ki je članica Balkanske zveze.

Po vrnitvi zunanjega ministra Markovića so se slišala zagotovila, da bo Balkanska zveza ostala tudi v bodoče trdna opora miru zaradi ohranitve koristi balkanskih narodov. Nedeljski sestanek

med Cincar-Markovićem in Gafencu ima tem večji pomen, ker je bil neposredno pred obiskom romunskega zunanjega ministra v Ankari in Atenah. Po sestanku se je minister Gafencu takoj vrnil naravnost v Bukarešto. Z ozirom na nedeljski sestanek omenjajo romunski politični krogi izjavo, ki jo je pred dnevi podal Gafencu na začetni seji gospodarskega sveta Balkanske zveze. Gospodarski svet Balkanske zveze ima po mnenju romunskih odgovornih krogov nalogo, da da političnemu sporazumu organsko enotnost. Tega pa ni mogoče doseči brez medsebojnega zblizanja gospodarskih koristi. Pod besedo »Balkan« se ne sme samo razumeti politični pojem, temveč mora imeti ta beseda tudi gospodarski pomen. Zato je treba storiti vse, da pride čim prej do tesnega gospodarskega sodelovanja vseh balkanskih držav. Romunski krogi poudarjajo, da je Balkanska zveza steber miru, in ni naperjena proti nikomur. Vrata za pristop pa so odprta vsem

350 km z brezmotornim letalom

Belgrad, 23. maja. n. V našem jadralnem letalstvu je predvečerašnjim držni letalec Slavko Lemešič dosegel nov jugoslovanski rekord v poletu na daljavo z brezmotornim letalom. Lemešič se je predvečerašnjim dvignil v Vrhu na višino 500 m, nato pa je odletel proti madžarski meji, preletel vse madžarsko ozemlje do kakih 100 km severno od Budimpešte. Na ta način je preletel z jadralnim letalom razdaljo 350 km. Dosedanji jugoslovanski rekord v poletu z jadralnim letalom na daljavo je 126 km ter ga postavil letalec Aca Stanojevič.

Sport v zadnji minuti

Dirka za motorno nagrado Antwerpna je prinesla zmago Francozom. Zmagal je Cora (Francija) na Velocette. Prevozil je 102 km v 49 min. 35 sek in 8 desetih. Povprečna brzina: 123 km in 400 m. Drugi je bil Milhous (Belgija) na motorju znamke NSU. Tretji Burquell (Belgija), četrti Cauchy (Francija), peti Davison, šesti Williams, sedmi Martin.

Angleški časopisi se še vedno ne morejo pomiriti s porazom, ki ga je bila angleška nogometna enajstorka doživela v Belgradu. Na vse mogoče načine poskušajo opravičiti svoje zastopnike. Pred tekmo v Bukarešti se posebno odkljuje po tendencioznih poročilih g. Macadam. Najprej je »čudovito« poročal o našem glavnem mestu, pozneje se je sprevljal nad česen, zdaj pa poraz opravičuje z vročino in s trdim terenom. — Upamo, da tudi v Angliji bralci niso tako za luno, da bi mu verjeli!

Drobne vesti

Varšava, 23. maja. m. Poljska vlada je svojim carinskim uradnikom v Kalthofu naročila, da se morajo nemudoma vrniti na službo. Ker je poslopje poljske carinarnice v Kalthofu popolnoma razrušeno, uradujejo poljski cariniki zdaj kar v železniških vagonih.

Varšava, 24. maja. m. Iz Kovna poročajo, da je Nemčija obvestila Litvo, da nemška vlada ne more povrniti Litvi investiranega kapitala v Memelu. Nemška vlada je pa pripravljena ta kapital prekompenzirati v blago v naslednjih dveh in pol letih.

Carigrad, 23. maja. m. Bivši albanski minister Džačuli je odločno zanimal vse vesti, ki so se razširile po Evropi, češ da se bivši kralj Albanije Ahmed Zogu pateguje za siredi prestol.

Španska vojska bo v mirnem času štela 300.000 mož, trdijo v španskih vladnih krogih.

Vodstvo francoske vojske zahteva sklenitev vojaške zveze med Anglijo in Rusijo, češ da brez te angleške poročstva Romuniji in Poljski niso nič vredna.

Opodpisu vojaške zveze med Italijo in Nemčijo piše argentinski tisk, da bo ta zveza ogromnega pomena za bodočnost Evrope. To dejanje tudi dokazuje, da sta Italija in Nemčija zadnja tri leta imeli prvo besedo v evropski diplomaciji, demokratične države pa so capljale daleč za njunimi koraki.

Včeraj so Francozi začeli vračati Španiji motorna vozila, ki jih je bežeča rdeča vojska nekaj tisoč pripeljala čez francosko mejo.

68 % Amerikancev ne verjame v bližnjo vojno v Evropi

Newyork, 23. maja.

Ameriški zavod za javno mnenje, ki ga vodi dr. Gallup, je čudovito organizirana ustanova. Z njeno pomočjo je mogoče v dveh, treh dneh vedeti, kaj o kateremkoli vojnem vprašanju, bodisi domačem, bodisi mednarodnem, misli ameriška javnost, in sicer vsi stanoviti in vse socialne plasti ameriškega prebivalstva. Ugotovitve tega zavoda so vedno zanimive. Ker je ta zasebna ustanova, na katero nima vpliva nobena politična skupina, so ugotovitve tudi vedno resnične in nepristranske.

V začetku maja je zavod hotel zvedeti, kaj misli ameriška javnost o vojni v Evropi. Ta poskus je dokazal, da ameriško ljudstvo danes še manj verjame v možnost vojne, kakor v začetku aprila, ko je zavod izvedel podobno raziskovanje.

Vprašanje, na katero so Amerikanci odgovarjali, se je glasil:

»Ali mislite, da bo letos v Evropi vojna?«

Samo 32 odstotkov prebivalstva je odgovorilo, da bo vojna, 68 odstotkov pa, da je ne bo. V začetku aprila je 51 odstotkov napovedovalo vojno, 49 odstotkov pa ni verjelo vanjo.

Glavni razlog, ki ga ameriška javnost navaja za to, da vojne v Evropi ne bo, je v tem, da »evropske države sleparijo javnost z mogočnimi besedami in z grožnjami. Drugi razlog je ta, da »nobena evropska država nima dovolj denarja, da bi se bojevala. Tretji razlog pa je, da »Evropci vedo, da Amerika toplot ne bo dajala denarja za novo svetovno vojno.

Manjšina te ameriške javnosti, ki v vojno verjame, pa navaja za svoje prepričanje dokaz, »da pri nekaterih vodilnih evropskih državnikih ni moči nikdar vedeti, kaj bodo storili.«

Vesti 23. maja

V Pariz je enoti odpotoval iz Belgrada trgovinski minister Jevrem Tomić v spremstvu šefa turističnega oddelka Grgaševića in svojega šefa kabineta.

Nemški književnik in levitarski publicist Ernest Toller je v Newyorku izvršil samomor. Baje je Toller izvršil to dejanje zaradi neozdravljive bolezni.

Za vstop v češko vlado se pogaja general Gayda, voditelj čeških fašistov. Imel bi rad notranje ministrstvo, na kar namiguje v spomenici, katero je izročil predsedniku Haachu in v kateri zahteva preosnovo vlade, sprejem zakona proti Judom ter možnost, da se fašisti organizirajo v stranki narodne skupnosti.

Senat svobodnega mesta Gdansk je dal poljskemu generalnemu komisarju zagotovilo, da bo izdal vse potrebne ukrepe, da se zavaruje nemoteno delo poljskih carinskih uradnikov na ozemlju svobodnega mesta.

Oborožene trdnjave pri Aleksandriji bo prihodnji mesec začela graditi egiptvska vlada. Po napovedih vojnega ministra bodo dela izvršena v treh obdobjih.

Večja skupina Judov, ki se razburjajo zaradi objave bele knjige, je včeraj demonstrirala v Jeruzalemu tudi pred poslopjem nemškega konzulata. Razgrajati so metali kamenje ter razbili okna. Policija jih je potem razgnala.

Voditelj švedske pravaške stranke zahteva, naj Švedska zavzame odločno stališče proti Društvu narodov, kajti to društvo utegne zaradi svojega sedanega sistema ogroziti nevtralnost Švedske.

Angleški kralj in kraljica sta se včeraj v Torontu udeležila velikih konjskih dirk. Zmagovalcu je kralj osebno izročil spominsko kolajno.

Velike manifestacije v zvezi s podpisom italijansko-nemške vojaške pogodbe so bile v Nemčiji in Italiji. V večjih krajih so bili na trgih namешeni zvočniki, ki so prenašali svečanosti iz Berlina. Potem so bili večji obhodi in sprejodi.

General Franco je včeraj obiskal mesto Leon, kjer mu je prebivalstvo priredilo navdušen sprejem. Nato je general Franco prisostvoval paradi nemških prostovoljcev, ki se bodo v kratkem vkrcali za odhod v Nemčijo.

Zlati zaklad in zlate rezerve za morebitno vojno znašajo pri Angliji, Franciji in Ameriki skupno nekaj manj kakor 1000 milijard din. Italija, Nemčija in Japonska pa imajo vseh zlatih rezerv za kakih 12 milijard din. — Take podatke prinašajo nekatera ameriška gospodarska glasila.

2000 angleških pristaniških delavcev je začelo stavkati proti uvedbi splošne vojaške dolžnosti.

V francoskih in angleških vladnih krogih ne pripisujejo — kakor poročajo časopisi v teh državah — nikake izredne važnosti podpisu vojaške zveze med Italijo in Nemčijo, češ da pomeni podpis te zveze samo potrdilo dejanskega stanja in pa, da je Italija zaradi sedanjega položaja bila prisiljena to storiti.

Portugalski ministrski predsednik Salazar je imel v poslanski zbornici včeraj govor, v katerem je napadal države, ki se ne drže pogodb in slovesno prevzetih obveznosti. Dejal je, da pomeni zveza med Portugalsko in med Anglijo temelj vse portugalske zunanje politike. Čeprav je Portugalska daleč od središč evropskih nemirov, se bo vendar branila, da ohrani svobodo, če bi to bilo potrebno.

Hude poplave na Štajerskem

V 24 urah padlo več dežja, kokor poprej v 3 mesecih

Maribor, 22. maja.

Včerašnji in današnji nalivi so povzročili na Štajerskem usodne poplave, ki pomenjajo za nekatero kraje pravo katastrofo. Kamorkoli se človek pelje po cestah ali z železnico, povsod opaža preplavljenost doline rek, ki izgledajo mestoma kakor široka jezera. Poplave so ob nekaterih vodah tako hude, da ne pomenijo tako velike vode, kakor desetletij. Katastrofa pa je tem huja, ker povzročajo poplave silno škodo na travnikih in njivah. Seno je zablateno, da ne bo za nobeno rabo, komaj za steljo. Po travnikih se bodo razpasle razne bolezenske krali in posledice takih poplav čutili potem živorejci še več let. Na njivah je uničeno žito, krompir, fižol, koruza, skratka vsi pridelki, ki so bili sedaj v najlepši rasti. Tudi na tistih njivah, ki jih povodenj ni dosegla, je škoda velika, saj je silen naliv zbil posevke v tla, tako da se bodo težko dvignili. V teku 24 ur je padlo v Mariboru in okolici več dežja, kakor poprej v treh mesecih skupaj. Februarja, marca in aprila je bilo samo 42 mm padavin, sedaj pa v eni noči in enem dnevu 53,3 mm dežja. Dežuje pa še danes ves dan naprej. Drava narasla pri Mariboru danes kar vidoma. V teku nekaj ur se je dvignila za polmetra, meter, pa je sedaj tudi že veliki vodomer pri dravskem mostu izginil pod gladino. Voda je rjava kakor kava ter nosi s seboj silne množice drv, blodov, desk, dračja in celo izravana drevesa. V Mariboru je bilo včeraj popoldne na bregu vse polno ljudi, ki

so z dolnimi kavlji lovili les ter ga vlačili na suho; drugi, pogumnejši pa so se celo v čolnih podajali za večimi hodi ter so jih lovili. Nekateri so si na ta način nakopili veliko lesa za kurjavo. Na Fali je spravila narasla reka v veliko neprijetnost vodstvo elektrarne. Dračje, ki ga je reka prinašala, je zamašilo grablje pred turbinami, tako da so se nekatere turbine nenukrat ustavile ter so jih morali očistiti. Zaradi tega je bil danes popoldne dol Maribora nekaj ur brez elektrike. Sedaj so delavci pri teh grabljah noč in dan ter jih sproti čistijo. V Dravski dolini so se polki izpremenili v hudournike ter so povzročili ogromno škodo. Odnosi so več žag, cele sklade desk, drv in hlodov. Posebej je divjal polok Cerkevna v Vuzenici, ki je porušil tudi belonjski most, zgrajen leta 1937.

Največjo škodo povzroča gotovo poplava Pesnice. Vsa Pesniška dolina je izpremenjena v eno samo veliko jezero, iz katerega gledajo samo poslopja, drevesa in vrhovi plotov. Cesta je na več krajih pod vodo. Ogromen obseg je zavzela poplava v Sotelski dolini, od Rogateca do Brezice so vsi travniki ob reki pod vodo. Pri Podčetrniku je Sotla preplavila cesto ter je onemogočila promet. Tudi Dravinja je prestopila bregove. Pri Poljčanah je vse pod vodo, prav tako naprej v spodnjem delu od Majšperkja dalje. In tako naprej. Polakava, Framski potok, vsi ostali pritoki Drave na desnem in levem bregu so izstopili iz korit. — Škoda, ki jo ta povodenj povzroča, je neprecenljiva.

Nevarnost velikih povodnji na pomlad

Ljubljana, 23. maja.

Letos so bili prvi meseci prav lepi in suhi. Saj so zaznamovali v štirih mesecih samo 406,8 mm padavin. Majnik je nasproti vihravemu, a suhemu aprilu prinesel izredno mnogo padavin. Do davi je že ta mesec padlo 209,0 mm dežja, torej skoraj polovico, kakor poprej v štirih mesecih. Nepristanje deževje zadnje dni, ko je zemlja že prenasajena vode, je povzročilo velike povodnji po mnogih krajih v ljubljanski okolici in tudi na deželi. Hudo in naglo narasla Ljubljana s svojimi pritoki. Hidrocentrala na Fužinah nam javlja, da je bilo tam davi ob 8 zaznamovano stanje Ljubljane 1,75 m nad normalo. Zaenkrat se ni huje povodenjske katastrofe. Ljubljana se je sicer od več razlila po travnikih po tako imenovanem inundacijskem ozemlju, kjer se nahajajo samo travniki in pašniki. Pri Zalogu ob izlivu Ljubljane in Save je huje. Perlesovi in drugi mlini so že pod vodo in lastniki so vse pripravili, da se obvarujejo pred povodenjsko katastrofo. V hlevih, kamor je že prišla voda, so napravili primerne odre, da živina ne stoji v vodi.

Barje je že deloma pod vodo. Od Bevk naprej proti Podpečem in Črni vasi je Ljubljana prestopila bregove. Pri Lipah gre voda že čez cesto, ki pelje od barjanske sole proti Podpečem. Lipe so pod vodo. Pod vodo je tudi polje okoli Havptmance. Močno je narasla Iška, ki zlasti besni v Iškem Vintgarju. Tudi Iža je že prestopila bregove. Pri barjanski soli je Iža prestopila bregove in se razlila po polju. Napravila zlasti veliko škodo po njivah.

Sava valovi v močnih valovih proti Zalogu. Še ni prestopila bregov pri Črnučah. Vodostaj Save pri Tacnu je bil davi 1,05 m nad normalo. Hude nevihte so bile po Notranjskem in okoli Polhovega gradca. Mali graben, ki je od izliva v Ljubljano naprej tja do Sibirije že urejen, je zvrhan. Prav tako je močno narasla Gradaščica. Jarki na Barju so polni vode. Poplavljeni je vse ozemlje od Zelimlja tja do Skofelje. Nevarnost je, da bo majniško deževje napravilo veliko škodo na poljih, zlasti krompirju in raznim posevkom.

Prva poročila, ki jih je prejela banska uprava o izgledih letošnje letine, so bila zelo povoljna. Letos skoraj ni nikjer slana napravila večje škode. Toda sedanje deževje nam grozi, da bodo mnogi kraji trpeli zaradi velikih povodnji.

Po suhoparnih poročilih, ki prihajajo v Ljubljano na bansko upravo, je močno narasla Krka pri Novem mestu tja do izliva v Savo. Od Sv. Križa pri Kostanjevici nam poročajo, da je bil vodostaj Krke snoči 403 cm nad ničlo. Krka še vedno močno narasča. Vodno stanje Save pri Čatežu je bilo snoči 305 cm nad ničlo, do davi je tam Sava narasla še za 5 cm. Sava še vedno narasča. Iz Radeč nam poročajo, da je bilo snoči vodno stanje Save 370 cm nad ničlo. Močno narasča tudi Savinja. V Laškem so včeraj ob 10 dopoldne zaznamovali vodno stanje Savinje 220 cm nad ničlo.

Zanimivo je, kar nam poroča terenska sekcija za regulacijo Ljubljane. Na tako imenovani »Spitici« je davi ob 8 padla Ljubljana za 3 cm. Začelo se je počasi jasiti. Planinska kotlina na Notranjskem je letos prvič popolnoma pod vodo. Voda napravlja tam ogromno škodo.

V krajih na Dolenjskem ob Krki so povodnji napravile že večmilijonsko škodo. Velikansko škodo je voda napravila po lepih poljih okoli Kostanjevice tja do Brezice. Od nedelje

do danes so se vrstili v teh krajih hudi nalivi, po nekaterih krajih okoli Cerkev je se utrgal oblak, ki je mahoma poplavljal vsa polja in povzročil velikansko škodo.

Lani smo bili prav obvarovani pred večjimi pomladanskimi poplavi, letos naši kmetje s strahom gledajo, kako se bo razvijalo vreme, ki nam je doslej obljubljalo naše upe v lepo in dobro letino.

Spominska svečanost za junaki, padlimi pred 20 leti na severni meji

Guštanj, 22. maja.

V bojih za Koroško so v okolici Guštanj nastali junaki smrti nadporočnik Franjo Malgaj ter pešca Anton Ermenec in Ivo Zapundžič. Zada je imenovan je bil ujet od Volkswehrovec ter od podivjanih sovražnikov v občinskem zaporu ubit. Zaradi počastitve spomina mučenika za svobodo velike države je tvorilo glavni del svečanosti odkritje spominske plošče na pročelju občinske hiše v Guštanju Jovu Zapundžiču, ki je bil rojen v Liki.

Kljub silnemu nativu se je zbrala po službi boji za padle junake, pri kateri je izpregovoril lepe spominske besede domači župnik g. Barbič, velika množica ljudstva pred občinsko hišo, ki je bila za slovesnost lepo okrašena. Člani fantovskih obojev, Sokoli, gasilci ter ekviti so v krogih tvorili spahar za solsko mladino, ozadje pa je izpolnilo na stotine borcev za severno mejo iz leta 1918 — 1919. Predsednik Zveze legionarjev za osvoboditev severnih krajev g. Julij Guštin je pozdravil navzočne ter poudaril zvestobo in privrženost severnih borcev kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Po besedah predsednika je domači predsednik krajevne organizacije Legije koroških borcev v Guštanju izrekel zahvalo vsem, ki so pripravljali to svečanost ter vsem, ki so kljub slabemu vremenu prišli v Guštanj, da počaste spomin onih, ki so ljubezno do svoje rodne grude poplivali s svojimi življenjem. Govornik je nato orisal potek boja v okolici Guštanj, v katerem je padel junaki Malgaj ter Ermenec, Jovo Zapundžič pa bil ujet. Naprosil je predsednika glavnega odbora Legije koroških borcev g. polkovnika Andrejko, da odkrije spominsko ploščo. Predsednik Legije koroških borcev g. Andrejka je odkril spominsko ploščo pokojnemu junakemu bratu Srbu Zapundžiču s kratkim spominskim govorom, nakar je domači župnik g. Dominik Kotnik prevzel ploščo v imenu občine v varstvo ter ponovno naglasil vzvišeni pomen žrtve, ki so jo za domovino doprinesli pred 20 leti v okolici Guštanj padli junaki.

Ker deževni nalivi niso ponehali, se je svečanost nadaljevala v Sokolskem domu, kjer je več govornikov poveljevalo žrtve za severno mejo. S petjem narodne himne »Hej Slovani!« je bila dopolnena svečanost končana. Po končani slovesnosti so odposlanstva društev odšla na pokopališče ter položila večje na grob Ermenca in Zapundžiča.

Zahtevajte povsod naš list!

Iz škofje Loke

Prvo sv. obhajilo je v nedeljo prejelo v župni cerkvi sv. Jakoba 45 prvoobhajancev. Na praznik Vnebohoda pa je v nunski cerkvi prejelo prvo sveto obhajilo 47 deklet.

Spodaj je pred dvema letoma se je dogodilo, da si je neko lesno podjetje dovolilo nesramnost, da je od 15 delavcev zahtevalo, da so morali delati tudi na binokšno nedeljo. Letos smo doživeli na praznik Vnebohoda zopet nekaj podobnega. Kaj čudno je bilo videti, ko so ljudje hodili k sveči maši, delavci podjetja pa s kolo dvora na delo. Ravno tako smo zvedeli, da je neki torbarki mojster iz Virmas gospod K. zahteval od svojih delavcev, da so mu delati tudi na Vnebohodu dopoldne. Res čudno se, da podjetnikov ali mojstrov ni sram kaj takega od delavcev zahtevati. Skrajni čas je že, da ti ljudje spoznajo, da morajo imeti katoličani nedelje in praznike posvečene Bogu, ne pa da bi takim ljudem z nedeljskim delom polnili žepce. Sram vas bodi!

Nov veliki zvon. Mislim, da je naša farna cerkev ena izmed redkih, ki po 21 letih po koncu svetovne vojne še nima vseh zvonov. Prav po vseh cerkvah in cerkvah daleč naokoli so že zdavnaj napravili nove zvonove, če ne bronaste, pa vsaj jeklene. Tudi Ločani so se leta 1923 opogumili in napravili srednji zvon. Sedaj po 16 letih pa vendar zopet kaže, da bo letos zapel še veliki zvon. Nič ne rečemo, saj so med tem časom Ločani prav precej žrtvovali za svojo župno cerkev. Prenovili so jo znotraj in zunaj ter so napravili nove orgle, kar je vse skupaj veljalo prav čudne denarce. Gospod župnik in duhovni svetnik pa je uvidel nujnost nabave velikega zvona ter je začel akcijo za to stvar. Zvon z vsemi pritliklinami bo veljal okoli 100.000 din. Nekaj denarja se je že nabralo ob nabiralni akciji po mestu in fari. Nekateri bodo dali smreke, drugi kaj drugega. Resno upamo, da bo vendar enkrat letos tudi z našega farnega stolpa zapel veliki zvon.

Dve novi telefonski centrali v mariborski okolici

Maribor, 22. maja.

V Schici ob Dravi je bila v nedeljo 21. maja slovesno odprta nova telefonska centrala. Kej slavnosti se je zbral občinski odbor z županom g. Urbasom na čelu. G. kaplan Cokl je izvršil blagoslovljene nove naprave in poudaril, da Cerkev z velikim veseljem spremlja napredek človeškega rodu ter je želel božje blagoslova vsem, ki se bodo posluževali te koristne naprave.

Šel tehnično terenske sekcije g. Zmazek iz Maribora je slovesno sporočil direktorji pošte in telegrafa v Ljubljani, da je akt otvoritve telefonske centralne izvršen. Isto je javil župan Urbas okrajnemu glavarju, a narodni poslanec Zebot g. banu.

Župan Urbas je v svojem govoru izrekel zahvalo vsem, ki so se trudili za to, da je naše veliko gospodarsko središče Dravske doline dobilo telefonsko centralo. Posebno zahvalo je izrekel narodnemu poslanec Zebotu, ki ni poprej miroval, dokler ni dosegel te centralne, nadalje okrajnemu glavarju g. dr. Šiški, šefu telefonske sekcije g. Zmazku in vsem drugim. G. župan je nato povabil navzočne goste na skupno kosilo.

V ponedeljek 22. t. m. pa je bila na enako slovesen način odprta enaka telefonska centrala v Jarenini. Poštni minister je na posredovanju poslanca Zebota izdal rešitev v najkrajšem času, da se Jarenini, ki predstavlja nekaj center gornjih Slovenskih gor, podeli telefonska centrala.

Pri obeh centralah se je že javila cela vrsta domačih telefonskih naročnikov, kar je znak, da sta bili obe centrali potrebni.

Zaradi nedovolje zobotehniške prakse pred sodniki

Maribor, 22. maja.

Pred okrožnim sodiščem je bila danes zaimira razprava zaradi nedovoljene zobotehniške prakse. 34-letni zobotehnik Ivan Zgur iz Maribora je bil že dne 7. novembra 1938 pred okrožnim sodiščem obsojen zaradi nedovoljene izvrševanja samostojne prakse na 600 din denarne kazni ali 10 dni zapora, pogojno za dobro enega leta. Pa tudi to ga ni izmordilo. Združil se je z zobotehnikom Katarino Josižovič iz Frama, ki ima koncesijo za prakso. Ona je otvorila svoj zobotehnični atelje na Tezmem, v katerem pa je izvrševal prakso Zgur, dočim so je njegova delodajalka pripeljala samo dva, do trikrat na teden ter ga nadzirala. Zgur pa ni naš državljan ter se ni pri nas podvrget strokovnemu izpitu, pa ne samo v smislu zakonskih določil izvrševati nobenih zobozdravniških in zobotehniških del, tudi če je v službi pri zobozdravniku ali koncesioniranem zobotehniku. Josižovičevi je bilo to znano, pa je zaradi tega tudi njo obtožil državni pravdnik ter se zagovarja sedaj pred sodiščem skupaj z Zgrom. Sodišče je to pot obsodilo Zgura na 14 dni zapora, pogojno na 2 leti, 500 din denarne kazni ali 10 dni zapora, 250 din povprečnine, pogojno na 1 leto.

varno. Simba je bil tih in se je splazil pod čoln. To se je naučil. Nekaj dni kasneje je bila prerija morje ognjenih zubljev in divjačina, ki je zbežala po skalah, se je gnetla v dolini. Čreda bivolov, ki je šla preko vode, se je zadržala tri dni, nato pa odšla proti jugu. Muš-Muš je postal nemiren in govoril, da so zašli. S palico je narisal v pesek zemljevid in pojasnjeval Antoniju, da so gotovo nekje v nekem stranskem naprtem rečem rokavu.

To njegovo sumničanje se je še povečalo, ko so prišli do skupine petih gor, ki so se v stošasti obliki dvigale iz prerije. Iz notranjosti te gorske skupine je izvirala potok, ki si je skozi ozko globel utiral pot v dolino. Sledili so potoku in go naslednjega dne prišli do njegovega izvira. Bilo je pet velikih izvirov, ki so prihajali iz vnožja prepada.

Kopasti vrhovi so tvorili sredi ravnine zaprti kotlino, v čigar sredini je bilo črno jezero. Vanj se je iztekalo vseh pet izvirov iz jezera pa se je odtekal potok. Kotlina je bila široka dve ali tri milje in obkrožena z mogočnimi pini. Povzpela sta se na enega teh kopastih vrhov in se razgledovala. Sirova plosčata prerija se je raztezala od sončnega vzhoda do sončnega zahoda. Le vijugasta črta reke je je rezala.

Proti jugu sta opazila črno bivolov, ki je bila kakor senca, ki jo meče oblak. Ko sta preiskala svoj tabor v kotlini, sta kmalu ugotovila, zakaj je maločkol pride sem. S konji ni bilo mogoče prodreti, kajti edin dohod je bil po potoku. V kotlini sami pa je bival neverjetno velik in divji medved. Prišel je ponoči, požrl njihovo zalogo posušenega bivoljega mesa in podri taborišče. Brez ognja se ni dalo prav nič napraviti proti njemu. Puščica, ki jo je izstrelil nani Muš-Muš iz svojega kratkega loka, je odletela od njega in bi bila skoraj pogubonosna, da ni zverine prepoznal Simba. Vrnili so se v rečno dolino in preživeli zimo v koči na nekem otoku. Vlada je strahovit mraz in primanjlovalo jim je hrane.

Ko je pomlad odhajala reko, se je Muš-Muš začel pripravljati, da odide v obiljuna dežela. »Nič ruma,« je rekel in pokazal na vse štiri strani neba, »nič ruma.« Ko je videl, da se Antonio ne menja za take razloge, je odvedel s čolnom. Antonio je ostal sam s Simbo, puško, ki je bila brez koristi in z rogom brez smodnika. Imel je nož, sekire, kresilni kamen in svojo kožno vrečko.

Ljubljana od včera do danes

Kdo bi si bil mislil, da se ba deževno vreme tako trmasto držalo kljub lepšim vremenskim napovedim! Kar naprej se vsipa dež, brez konca in kraja iz zunanjih plati nam že vedo povedati, da potoki in reke stopajo čez bregove. Gradaščica in Ljubljana valita umazano rjave vode. Ne da se reči, kdaj se ba vreme kaj izboljšalo, saj so se letos že kar zapovrtje izpridile vse napovedi.

Nesrečen dan so imeli

V ljubljansko bolnišnico so spet pripeljali nekaj ponesrečencev.

France Turk, usnjarski pomočnik iz Vrhpolja, je padel ter si zlomil levo roko.

Šestnajstletna Meserko Angela iz Podpeči je padla ter si zlomila desno ramo.

Krušič Franc, sin posestnika iz Zagradišča, je padel z voza in se pobil po obrazu.

Zakrajsek Franc, pastir iz Bukovnika pri Litiji, je vtknil po neprevidnosti roko v slamorenico in si odrezal palec desne roke.

Reševalci so od včera na danes spet imeli precej dela. V večini primerov pa so morali v bolnišnico prepeljati bolnike z notranjimi boleznimi.

Filmi

»Dama v modrem« (Kino Matica). Le zakaj ne »Plava lisica«? — Paula Hörbigerja je zadela nesreča! Igrati mora zakonskega moža po že davno preživetem (časi »Ekstaze«) vzorcu. Nemogoče stvar — po manuskriptu — izpelje na sprejemljivo ravino. Igralci se v nerodne naloge težko življajo (prve scene Leandrove in Birgla). Pozneje pa se neverjetno razvije — kljub pogosto nemožnim prehodom (pevske prizor na veseliškem prostoru). Drama, ki se razvije v trikotu mož — žena — prijatelj — je prav gotovo močna in živa, kljub nekaterim v nemških filmih že pogosto uporabljenim konvencionalnostim. Toda, kaj tol Igra Zahar Leander in Willyja Birgla zamaša, opaja! Ruski emigrant Turžanski je našel heroično akcente za poudarjanje ene nemirne zagnanosti; hrepenenja. Hrepenenja, ki najde netiva v zadržanem približevanju in odbijanju, v gorčnosti do dolžnosti, ki se mora prej ali slej ukloniti klicu, kateremu se ni mogoče izogniti. Igra glavnih dveh akterjev je močna, prepričljiva. Škoda, da spetel mož Turžanskemu s temeljito »škarjastost« operacijo ni bil pomagal! Dr. Rühl, ki me je bil v »Bayrische Osmark« 13. aprila napadel, čes da s tendenci kritiki onemogočujem placement nemškega filma v Sloveniji, pa naj spet sporoči kaj slepega, da ga zomalo lahko pomiloval!

Tujsko prometni težaji v Slov. Konjicah in v Mozirju

V četrtek, dne 25. majnika bo v Slovenskih Konjicah enodnevni tujskoprometni tečaj v organizaciji Tujskoprometnega odbora pri tamošnji občini. Enak tečaj bo v petek, dne 26. maja v Mozirju v izvedbi tamošnjega Tujskoprometnega društva. Oba tečaja prireja kr. banska uprava v sodelovanju s Tujskoprometno zvezo »Putnik« v Mariboru. Ti tečaji so brezplačni in obsegojo predavanja o stanju, pomenu in potrebah tujskega prometa, o turistični propagandi, o polepšanju zunanega lica tujskoprometnih krajev, o higieni v tujskoprometnih krajih in o aktualnih nalogah pri pospeševanju turizma. Med predavanji se bodo predvajali poučni filmi. Predavanja bodo dolžnega dne od 8—12 in 14—18, tako da je tudi zunanji interesentom omogočena udeležba na tečaju. Namen tečaja je, da se najširši sloji prebivalstva seznanijo s pomenom in potrebami našega tujskega prometa ter se poučijo o možnostih in o merah za pospeševanje in razmah tujskega prometa, ki je našim turističnim krajem prinesel že toliko gospodarskih koristi. Zato bi bilo želeli, da se tujskoprometnih tečajev v Slovenskih Konjicah in v Mozirju udeležijo iz bližnje in daljne okolice vsi oni, ki so v kakršnem koli oziru v zvezi s tujskim prometom in ki imajo ravno od tujskega prometa znatne gospodarske koristi. — Za udeležbo na omenjenih tečajih daje interesentom vsa podrobnejša pojasnila rade volje Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru, Trg svobode-Grad — telefon 21-22.

Obsojen zaradi požiga

Maribor, 22. maja.

Na sodišču imajo dostikrat opravka s požigalci, po navadi pa so to sami moški. V soboto pa je bila razprava pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča proti ženski, ki je bila obtožena požiga. O razpravi smo že v sobotnem »Slov. domu« obširneje poročali. Posetnica Antonija Polmajer z Remšnika je prišla pred sodnike, ker je zažgala dne 15. febr. t. l. gospodarsko poslopje na svojem posestvu na Zgornji Kapli. Poslopje je bilo visoko zavarovano. Ker so ji požig dokazali, je bila obsodena na 3 mesece strogega zapora ter na izgubo častnih pravic za dve leti.

Herwey Allen

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

To so torej, si je mislil Antonio, vroči vrelci, 40 stopinj severno in 92 stopinj zapadno od Greenwicha. »Ali siliš, Muš-Muš? Ali tudi ti tako dobro veš, kakor jaz.« »Uff,« je rekel Muš-Muš. »Mnogo kuhati ribe.«

Jesen in zimo so preživeli pri vročih vrelcih. Našli so kočo iz lubja, ki so jo napravili bolniki, ki so se prihajali sem zdraviti. Zdravilna moč teh vrelcev je bila Indijancem že od nekdaj poznana. Cel rod Ozaga Indijancev je umrl tukaj. Zli duh belih jih je napravil bolne; skušali so se zdraviti s parnimi kopelmi proti osepnam. Na duceate jih je umrlo čepo ob tolmunih, nakar so jih posadili k drevesom. Tu in tam je bilo še mogoče najti njihove okostnjake.

To zimo ni nihče prišel k vrelcem. Kipeči vrelci in ves kraj milje naokoli je bil samo njihov. Od severa je prišla mimo samo ena čreda bivolov, ki pa je takoj odšla. S Simbovo pomočjo so zadržali nekega enoletnega bika, da je padel preko skal. Večina je pa rjoveč pobegnula naprej. Brez konjev jih je bilo nemogoče zasledovati. Morali so jih pustiti volkovom.

Za zimo so si zgradili hišo, ki je imela umetna tla. Na podlago iz hlodov in vej so položili sloj glinastega prada, pod tlemi pa so napravili korito, po katerem je tekla vroča voda, ki je povsod v šumečih kaskadah padala in prepade. Vso zimo je prihajala od tal dobrotočna toplota. Jean je bil ves navdušen nad iznajdbo, in Simba je od časa do časa, kadar je bilo zelo vroče, dvignil šape in jih začuden ogledoval.

Jean in Indijanci sta lovila in postavljala zanke. Ko je prišla pomlad, je bila pripravljena temeljita zaloga kož za New Orleans. Jean se je že pripravil za odhod.

Antonio se je izključno omejil na to, da je privajal svoje mišice veslanju in svoje oči iskanju. Hotel je razviti vse svoje moči, kl so bile potrebne za ubijanje in za obrambo, da ne bi bil sam

178

ubit. Svojih pet čutov je tako izostril, da se je zunanji svet zvesto odražal v notranjem svetu. Naučil se je krotiti zunanji svet. Učil se je loviti in ribariti, znal je šivati obleke iz kož in poznal je koristi dreves in rastlin. Skratka, vedel je, kako se dá priti skozi divjino samo s puško, sekirjo in z nožem.

Poslušal je vodo in veter, opazoval hribe, gozd in nebo in bral v njih znamenja vremenskih sprememb. Nič ni premišljal; poslušal in delal je kakor Simba in Muš-Muš in se tega niti ni zavedal. Vse okrog njega je bilo nepokvarjeno, večno brezmejno in brez sledu po človeštvu. Marija je visela zavezana v kožno vrečko v koči.

V začetku aprila se je Jean odpeljal, Antonio mu je dal s seboj nekaj vrtic za Vincenco, ki jih je načelkal na kos lubja in kompas za Dumbarja. Antonio in Indijanci sta si stesala nov čoln. Ko so upadle pomladanske vode, sta odvedsala s Simbo in svojimi puškami, kottom, kožnatimi vrečkami in dvema odevama po reki nazgor. Tobak jima je pošel. Smodnik bo zadostoval samo do meseca avgusta.

Pet mesecev sta sledila toku reke. Poleti sta prišla do nekaterih globeli, ki jih je izrezala reka skozi nepretrdno in razkano pogorje. Mimo slapov sta morala čoln prenesti. Lov je bil nemogoče in kmalu bi umrli od lakote. Rešila jih je mlada žena, ki se je zatekla k njim in buljila v ogenj.

Zgoraj se je reka zopet razširila v odprto dolino. Skoraj brez teka se je pomikala okoli otokov in delala tibe vrtine. Dolina se je širila na stotine milj, med strminami in gozdatimi apnenici skalami. Lepo je bilo, toda preveč enolično. Od časa do časa sta preplezala kako steno. Vedno sta videla isto brezkončno prerijo; od enega obzorja do drugega je bila sama trava. Modre gore so bile že daleč za njimi.

Antonio je prenehal šteti dneve. Živel je samo še v brezkončnem prostoru.

Lov je bil bogat. Po stezicah so se iz prerije prihajali napajati bivoli in antilope in tudi črede divjih konj. Dolina je bila polna okostnjakov in glav živali, ki so hite pobite ob brodu.

Nekoč so se morali za teden dni skriti na nekem otoku. Na ravani so lovili Indijanci na konjih. Napraviti ogenj, bi bilo ne-

Od tu in tam

Jubilejnega častniškega kongresa v Zagrebu se je v imenu vlade udeležil tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje Miloje Rajaković, ki je tudi sam po poklicu častnik. Minister je imel pri otvoritvi daljši govor, v katerem je naglasil željo in pripravljenost vlade, da bo še naprej ostala naklonjena častniškemu stanu ter bo skušala izpopolniti nedavno uveljavljeno pokojniško zavarovanje in olajšati časopisni režim. Končno je pozdravil kongres v imenu predsednika vlade Dragiša Cvetkovića. Na kongresu je bila izglasovana resolucija, ki nalaga novoizvoljenemu odboru nalogo, da do 1. oktobra letos sestavi osnutek uredbe za ureditev delovnih odnosov med lastniki listov in časnikarji. Po sporazumu z lastniki listov in po soglasju z ministrstvom socialne politike naj bi ta nova uredba dobila zakonsko moč. Za predsednika je bil izvoljen Zagrebčan dr. Branko Sokolić, ker je ljubljanska sekcija, ki ji letos pripada predsedstvo, prostovoljno prepuščala to mesto dosedanjemu predsedniku. Drugi del kongresa se je nadaljeval večeraj in danes v Splitu.

Strašno razdejalo je povzročilo neurje v nedeljo v kraju Bela Palanka v Srbiji. Vila se je strahovito plohla, da je mala rečica v eni uri narasla za več kot deset metrov preko normale ter preplavila naselje. Odnosla je skoro vse mostove, razrušila enajst mlinov in trideset hiš, ostalih 200 hiš pa ni več primernih za stanovanje. V valovih zbesnela potoka je našlo smrti sedemnajst ljudi, večinoma žene in otroci. Tudi polja so vsa uničena, ker jih je hudournik raztrgal ter naplaval nanje pesek in drevje. Predsednik vlade Dragiša Cvetković, ki se je naslednjega dne pripeljal v Belo Palanko, je naklonil kot prvi svoj dar petdeset tisoč dinarjev. Računajo, da znaša vsa povzročena škoda nad dvajset milijonov dinarjev. Tudi iz bližnjih krajev poročajo o neurjih in toči, ki je bila ponekod debela kot kurja jajca. Uničila je vse poljske posevke.

Na jugoslovanskih železnih imajo obiskovalci ljubljanskega velesejma brezplačen povratek. Na blagajni kupijo poleg cele vozne karte še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Ko dobe potrdilo o obisku velesejma, imajo s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. Potovati v Ljubljano morejo od 31. maja do 12. junija, vračajo pa se lahko od 3. do 17. junija.

Otroški dan so priredili v Beogradu tamkajšnja ženska društva. V sprejedu skozi glavne prestolnice ulice je bilo okrog 20.000 malih otrok v spremstvu svojih mater. Nato pa je poseben odbor ocenjeval otroke z ozirom na njihovo nego ter razdelil 31 nagrad, med njimi nagrade kraljice Marije, kneževke Olge, socialnega ministra, Rdečega križa, higijskega zavoda in drugih socialnih institucij. Največ nagrad so dobili otroci siromašnejših družin.

Grozn zločin so odkrili nedavno v Plevlju. Ko se otroci brskali po kanalih zbirajoč stare kose, da jih prodajo za mal denar trgovcem, so našli dve človeški nogi, ki sta bili prekaljeni v dimu. Javili so najdbo policiji, nakar je posebna komisija ugotovila, da sta bili nogi odsekani od trupla nekega mladega dekleta. Zločinec, ki je moral biti kak sadič, je nogi temeljito prekalil v dimu, da je s tem obemem zakril sledove svojega zločina. Do sedaj se niso mogli ugotoviti, kdo bi bil ta gnusni zločin izvršil, pač pa po najdbah sklepajo, da je bila žrtev umorjena pred kakimi sedmimi meseci.

Pomanjkanje gotovine in denarja sploh je v nekaterih krajih Južne Srbije spet oživilo primitivni način trgovine, to je naturalno gospodarstvo. Ljudje kupujejo v trgovinah svoje potrebščine na ta način, da sol, milo, petrolej in drugo zamenjujejo za svoje kmetijske prideleke, jajca, ovce in volno. Dostikrat se zgodi, da trgovec po ves dan ne vidi dinarja, pa im gre sol kljub temu dobro od rok, kajti gotovino dobe od kupcev, katerim prodaja nabrano blago.

Iz kaznilnice po Nožarstvu so v soboto pobeželi štiri kaznjenci. Pri delu jih je nadziral paznik s puško. Kaznjenci so paznika nepričakovano naskočili, mu vzeli puško in pobeželi. Takoj so bili obveščeni orožniki v okolici, pa pobeželi kaznjenci niso mogli izslediti. Šele nek cigan jih je odkril, ko so se skrivali v gozdu. Ko so orožniki prišli v njihovo bližino, so kaznjenci začeli streljati, na kar so tudi orožniki odgovorili s strelji. Trije kaznjenci so padli zadeti, četrti pa je pobežnil. Čez nekaj ur pa so tudi tega obstrleli. Dva kaznjenca sta bila na mestu mrtva, druga dva pa težko ranjena.

Trgovinsko ministrstvo se bo preuredilo po določilih uredbe, ki jo je vlada podpisala pred nekaj dnevi. Poprej je imelo trgovinsko ministrstvo tri oddelke, sedaj pa jih bo imelo šest, in sicer: splošni oddelke, oddelke za zunanjo trgovino in trgovinske sporazume, oddelke za notranjo trgovino, oddelke za industrijo in obrtništvo, oddelke za bankarstvo in zavarovanje ter šolski oddelke. Nove razmere so zahtevale to preureditev, zlasti pa v šolstvu, kajti v resor trgovinskega ministrstva spadajo vse srednje trgoške šole in akademije ter razno drugo obrtno in trgoško nadaljevalno šolstvo. Najvažnejši pa bo novi turistični odtok. Tujski promet, ki ee je v naši državi naglo razvil, zahteva več pozornosti in smotrnega vodstva, kakor ee je to dogajalo doslej.

Na leto dni zapora je bil obsojen belgajski mediciner Toma Zoraja, ki je pred tremi tedni vdril podnevi v stanovanje petične trafikantke ter davil postrežnico, da bi iz nje izvil priznanje, kje je denar. Po čudnem naključju ee je dekletu posrečilo pobežniti skozi okno na opek balkon in od tam v sosednje stanovanje. Zoraja je bil prijel, ne da bi našel denar, katerega je nameraval porabiti za pot v Ameriko, kajti polni list je imel že pripravljen. Če bi se mu naklep posrečil, bi je potegnil čez lužo, a policija bi se zamaž ubijala z uganko, kdo je zločinec. Sodišče je upoštevalo bedno stanje propadlega medicinerja ter ga poslalo za eno leto v zapor.

Nekaj ur po poroki je pobežnil od svoje lepe žene Aleksander Trajković iz Čilika pri Trutici. Svata je bila bučna, saj ee je najlepši fant iz Čilika poročil z najlepšim dekletom iz sosednje vasi Negreva. Proti večeru pa je mladi mož odšel in ee ni več vrnil. V hiši je nastalo razburjenje. Štirideset avtorov ee odšlo iskat pobežlega moža, toda ves trud ee bil zaman. Iskali so ga v vodnjakih, mlačeh, da ee je končal življenje, iskali so ga po vseh bližnjih vaseh in gozdovih, pa ga nikjer ni bilo. Menijo, da je Aleksander pobežnil k svoji prejšnji ženi, s katerim ee je razumel in katerega ee ljubil, toda njegova družina ee hotela, da se ee oženil z drugo.

Najčistejša belina je RADIO N belina

K. Piskor: »Velika skušnjava«

Ze »Upniki na plan« so bili v Ljubljani dobro sprejeti, isto pa bo prav gotovo doživela tudi »Velika skušnjava«, drugo delo češkega avtorja, s katerim smo se bili seznanili letošnjo sezono. »Velika skušnjava« prav za prav ni komedija, za to ji manjka ostrina in čvrstost, burka tudi ne, za to je preveč tehtna; najboljše bi jo morda označili, če bi rekli, da je dramatično razgibana komedija, kjer dejanje teče v glavnem mirno, le rahlo razvalovano. Avtorju ee ne da kvišku v zapletu, prav nič si tudi ne domišlja na izvirnost ne v zunanji fabuli o napačnem pohlepu, ne v dramatsko-tehnični obravnavi, ne v proženju dialogov, ne v domislicah. Brez zanaosa in naboje moralne togosti pove svojo resnico v prikupno kramlajočem tonu, pod katerim se ee včasih zakali ožraje in zaigrajo bliski. — Vse drugo bi se dalo v svetu, v tej veliki družini malih, v jedru dobrih ljudi poravnati in urediti, kakor se uredi tod: napačen pohlep, grunlarstvo, samogoltnost, majhna, sitna, pa ne tragična strast, ki poskuša oškodovati bližnjega za to, kar mu je bila usoda naklonila, je izpostavljen na preveč glasnemu, pa tudi ne preveč bolečemu roganju: iz zadrege v zadrego je spravljajo situacije, ki so jih bile ustvarile prisrčna zaupljivost, poštenost in dobrota okolice. Končno ee ugnana v kozji rog in osmešana, račun pa ni bud — vse ostane v družini in med dobrih ljudi, ki s sreem razumejo mnogo reči in znajo odpustiti. Mali ljudje, ti bi v svetu že shajali, ti bi se že znali pobotati in poskušati jočega grešnika spet naravnati v pravi, skupni tok! Njihove zahteve niso velike. Tudi malega samogoltnega bi znali naučiti pameti in ga tudi nauče. Njegova napaka se nam v človeškem razumevanju okolice in v poznavanju samega sebe zdi skoraj prej smešna kakor grešna; že po prirodi je taka, da ne bo mogla uspeti, ne zadati gorja, ker bo pravi čas razkritja in nagnana v kot, kjer bo morala priti do prepričanja, da je le boljše, če je človek pošten in dober član družbe kakor pa razbojnik in nepridiprav. Gorja, siromašenja in solza v svetu so krivi veliki lopovi, pohlepneži po oblasti, moči, denarju — nesrečnejši s strastjo, ki je z begov ni več mogoče napeljati nazaj v strugo. S tridimi besedami jih prijemajo Pi-

skoř; na prizorišče pa ni postavil nobenega. Ta svojat ni za med majhne grešnike, katerim avtor ljubeznivo pove napake, da bi nas ob igri na odru vse skupaj napeljal, naj vselej na prijazen način urejamo med seboj homatije in skoje vstran. In prav po tem je »Velika skušnjava« delo, ki ni bilo napisano samo zato, da bi ee gledalci prijetno zabavali.

Sobotna predstava je šla tako lepo gladko od rok kakor že kmalu kakšna ne. Režiserju Jožetu Šestu se je posrečilo, da je v nas ustvaril prijetno iluzijo: človeku se je zdelo, kakor bi se bil sedel v prijateljskem krogu ob zimskem večeru k peči ter tam poslušal bolj smešno kakor resno zgodbo, kako so bili opeharjeni za uživanje — ne zlobni, le malopridni in ničevneži; napol veselo, napol ganljivo zgodbo, ki tudi v resničnem življenju že po zunanosti ni brez vse verjetnosti in podlage.

Osnrednja oseba vse zgodbe v »Veliki skušnjava« je Nablocka. Te vloge si v boljši zasedbi ne morem misliti. Mojastrsko je pogodila osnovni ton Piskorjeve zamisli za svojo vlogo in za celotno vzdušje dela in svojo partijo mojastrsko tudi izvedla v govorniki kot v nemi igri. Ta večer je tudi Mira Danilova v vlogi Helge bila izredno dobra. Tako neprisiljeno in s pristnim temperamentom ee igrala, da že zlepa ne v kakšnem delu. V vlogi Lide po učinkovitosti za njo ni ostajala V. Juvanova. Prav dobra Štefka je bila P. Juvanova, uravnotežena, dobra žena, ki o svoji plemenitosti ne razmišlja, kadar pa jo opazi pri drugih, nima več daleč do solza. In končno vsi: Gregorin kot Petrač, Bratina kot Kraje, Drenovec kot Bogdan, Gale kot Pinč, Brezigar kot Janički in imenitna Rakarjeva v vlogi kuharice — vsi so dali v igri velik del tega, kar znajo in premorejo. In potem — edinstveni Daneš v vlogi dedka! Daneš v svoji stroki mirno stopa s stran vsem Moserjem, Baumjem, Šakalom, Hübigerjem in kakor se ee imenujejo te veličine, ko jih pozna vsa snet! Kdo je kriv, da Daneša tako redko vidimo na odru — in še to le v epizodnih vlogah? Ko bo prepoznalo, bo pa pri nas — kakor vedno — vse jadikovalo za tem res velikim igralcem!

Blaž Arnič:

„Trio za gosli, klavir in violončelo“

Snoči ob 20 smo doživeli na slovenskih tleh krstno predstavo dela, ki je bilo izvajano že pred desetimi leti na Dunaju, v izvedbi Brandl-tria. Ljubljanska radijska postaja je oskrbela, da so trije mojstri: prof. Lipovšek, Francka Ornikova in čelisti Štefka in v delo kompozicije Blaža Arniča: »Trio«. Končno ee ta tehnično izredno težavna kompozicija doživela tudi pri nas svojo izvedbo.

V prvem stavku, »Allegro«, nas preseneča prekrasna, umirjena, čustveno jasna dispozicija, ki naj se izraža v čudoviti, skoraj pevnih melodijah cello; zadržana, skoraj strmežljiva se nam zdi do časa, ko se razvije v neverjetno dramatično nasledovanje dveh glasov, dveh težnih. Razgibanost, ki se tod javlja, spretnost, ki tod v kratkem pove mogočno, dolgo časa preživljano zgodbo v analitični, pa vendar bujni maniri: to nas napelje v prepričanje, da je Arnič že pred desetimi leti prehodil pot, na katero ga dandanašnji s smešnimi nasveti in marginalijami se poskušajo napeljati neki posamezniki. Čudoviti je drugi stavek, Fuga. Vanj je bil Arnič nagromadil ob duhoviti variacijah kopico izredno kočljivih tehničnih in interpretacijskih zahtev. Nemirno zagnan, rahlo resentimentsko razpoložen, ne najde oddiha. Glasba tu žene duha brez počitka Vroča, strastna, zdaj raznežena, zdaj jezna v obratih, zdaj refleksivna v toku, ki ne zavira razmišljanja. Zdi se, kakor bi klavir popolnoma rahlo, dejalo bi se lahko, potehnjeno, že prinašal motiv sere-nade, ki je v čudni obliki doživel v prvem stavku samostojno jasnost, plemenito, navidez v sebi zaključeno in za vse čase odpravljen. V »Serenadi«, ki nam predstavi prav gotovo najčudovitejši part

cella, ki je bil kdaj pri nas pisan, sledimo nežnemu, resnemu, skoraj patetičnemu zastavku v ganljivo samoto; prav v tem delu pa nas do kraja potoleče skreni čas čustvenega razvijanja in dozorjevanja: s kako preprostitimi sredstvi zna Blaž Arnič ob poslušalecu preživeti čase, ki zahtevajo leta in verna razpoloženja! Prvotno sveto nastrojje se nam v sredi razbilni v ničevnost kakor jo občuti primitivci, ki mu je bilo že od prirode dano, da se je zavaroval pred členjenjem in opazovanjem lasnega čustvovanja. Pa ne samo to: v zadržanem in vedno bolj skopo odmerjenem ritmu občutimo nerodno oklevanje malo priporočljivega snubca. Ton, na katerem trmasto čepi cello, že jezi, čeprav je poln fantazije, ko ga poživlja z živahnimi variacijami klavir — ves čas v rahlo nostalgичni maniri. Srmežljivega snubca skoraj zmanjka, pomembnost njegovega poštenega, pa neobglednega prizadevanja se izgubi. Glas-ek zamira za glaskom — še nam skoraj postane nerodno. Naskoki v liričnem slogu so propadli; zdaj pride na vrsto spet prvinska čud, ki je že skrajja godla učinkovito, čeprav sama sebi ni za-upala. Sijajno zanešana se razganja z radodarno silo, dokler spet ne prinese prvotnega motiva; z modro zadržanimi akordi, ki dajejo prav življenjski nujnosti, neha ta imenitna kompozicija.

Trije umetniki — obdarjeni s krasnim razumevanjem in z znanjem, ki je z lahkoto obvladalo tudi najtežja mesta, so oživili to delo: prof. Lipovšek Marjan, gđ. Ornikova in g. Štefka, izredni čelisti. Ta triumvirat je visoko kvaliteten. — Arničev »Trio« je pri nas snoči doživel svojo krstno izvedbo. Izvajanje je bil pod Brandlovim triom že leta 1930 na Dunaju.

Kolesarska dirka križem Srbije

Včeraj ob 7 jutraj je dal minister za telesno vzgojo g. Dušan Cejović znak za start 40 kolesarjem-dirkačem, ki se udeležujejo 6 dnevne etapne kolesarske dirke križem po Srbiji, ki jo prireja belgajsko časopisje in belgajsko radijska postaja. Ze prva etapa iz Beograda v Užičko Požeško, ki je dolga 164 km, je zahtevala od dirkačev izrednega napora, da so mogli premagati težke klanee, serpentine in pa zelo elabo pot. Kakor smo že poročali se te tekme udeležujejo tudi šest slovenskih dirkačev. Včerajšnja etapa je bila razdeljena na dve poletapi Beograd—Valjevo in Valjevo—Užičko Požeško. V Valjevo so kot prvi prišli trije Zagrebčani Prosenek, Pokupac in Grgec, nato pa Slovenec Oskar Žerjal. 7. je bil Premk, 9. Peternehl, 13. Jaklič, 17. Krusič, 30. Štibernik in 31. Kacič.

Na končni cilj včerajšnje etape v Užičko Požeško pa je z veliko prednostjo pred vsemi ostalimi dirkači, ki jim ee na drugem delu proge usel, privozil zagrebški Slovenec Avgust Prosenek v času 5:33:40. Nato sledijo: Josip Pokupac v času 5:41:42, 3. Stjepan Grgec (oba Zagreb), 5:44:41, 4. Todosi (Rumunija) 5:45:43, 5. Kele Rudolf (Zagreb) 5:47:16, 6. Pavlik (Novi Sad) 5:49:35, 7. Georgi Kapčuk (Rumunija) 5:49:35, 8. Rade Valjković (Belgrad) 5:49:36, 9. Ivan Peternehl (Ljubljana) s časom 5:49:36, 10. Moencuk (Rumunija) 8:49:36.

Danes ob 7 jutraj so startali dirkači za drugo etapo iz Užičke Požeške—Kraljevo in Raška. Praga je dolga 177 km. Na cilju prve poletape v Kraljevo bodo počivali do štirih popoldne.

O včerajšnji dirki ee Avgust Prosenek izjavil, da je bila najtežja od vseh, ki jih ee prevozil do sedaj.

Tekme za Davisov pokal. V Bruxellesu je Belgija premagala Anglesko Indijo z končnim rezultatom 3:2.

Pravo senzacijo pa je včeraj vzbudil teniški dvoboj med Nemčijo in Poljsko. Nemški igralci so po igri v dvojce, ki je bila na programu v nedeljo vodili z 2:1. Včeraj bi morali biti še ohe posamični igri. V prvi igri je nastopil prvi igralce Poljske Tloezinski proti prvemu igralcu Nemčije Menzlu. Po triurni siloviti borbi je Poljak Tloezinski premagal Menzla z 2:6, 6:1, 5:7, 6:2, 9:7. Končno stanje je 2:2. Danes ee na programu še zadnja posamična igra.

V Londonu ee v finalni borbi teniških profesionistov zmagal Budge nad Nussleinom z 13:11, 2:6, 6:4.

Naši teniški reprezentanti v borbi za Davisov pokal so odstopali včeraj zvečer pod vodstvom dr. Pavliča v Milan. Naš nasprotnik v tretjem kolu je Italija, iz Zagreba eta odstopovala Mitlič in Pallada, Puncce pa se jima ee pridružil v Zidanem mostu, ker ee je pripeljal naravnost iz Čakoveca.

Pregled mednarodnih nogometnih tekem, ki jih ee igrala angleska reprezentanca doslej na evropski celni, nam pokaže, da se ee je redko kateri državni reprezentanci posrečilo premagati Angleže. V tej luči ee uspeh naše nogometne reprezentance še večji. Rezultati mednarodnih tekem angleske nogometne reprezentance z drugimi državnimi reprezentancami so naslednji:

Proti Avstriji: na Dunaju 1. 1908 6:1, 11:1, na Dunaju 1. 1909 8:1, na Dunaju 1. 1930 0:0, v Londonu 4:3, na Dunaju 1:2.
Proti Nemčiji: v Londonu 1. 1901 12:0, isto leto v Manchesteru 10:0, v Berlinu 1. 1930 3:3, v Londonu 1. 1936 3:0.
Proti Italiji: v Rimu 1. 1933 1:1, v Londonu 1. 1934 9:2, v Milagu 1. 1939 2:2.
Proti Španiji: v Barceloni 1. 1929 3:4, v Londonu 1. 1931 7:1.
Proti Češkoslovaški v Pragi 1. 1934 1:2.
Proti Madžarski v Budimpešti 1. 1934 1:2, v Londonu 1. 1936 6:2.
Proti Franciji: v Parizu 1. 1923 4:1, v Parizu 1. 1924 3:1, v Parizu 1. 1925 3:1, v Parizu 1. 1927 6:0, v Parizu 1. 1928 5:1, v Parizu 1. 1929 4:1;

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	Temperatura v C°	Relativna vlažnost	Veter (smernost, jakost)	Pada-vine m/m	Vrsta
Ljubljana	759.9	16.0	11.5	94	10 NW	26.1	dež
Maribor	756.9	17.0	11.0	90	10 W	39.0	dež
Zagreb	753.8	19.0	12.0	90	5 SW	25.0	dež
Belgrad	754.7	23.0	12.0	90	6 SW	—	—
Sarajevo	755.3	17.0	9.0	90	7 NE	0.4	dež
Vis	755.9	14.0	9.0	10	SE	0.1	dež
Split	756.1	18.0	11.0	90	10 SE	22.0	dež
Kumbar	756.2	20.0	13.0	70	10 ESE	35.0	dež
Rab	754.8	16.0	10.0	90	10 SE	11.0	dež
Dubrovnik	755.8	19.0	12.0	60	10 E	13.0	dež

Vremenska napoved: Pretežno oblačno in nestanovitno vreme, deževalo bo še v presledkih. toplotne razmere ee ne bodo mnogo spremenile.

Koledar

Danes, torek, 23. maja: Deziderij.
Sreda, 24. maja: Darija Dev., pomočnica kristjanov.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murnayer, Sv. Petra c. 78.

Zahvala. Društvo prijateljev Slovenskih gor v Ljubljani se zahvaljuje najlepše vsem onim, ki so bodisi v denarju bodisi v blagu prispevali k nabirni akciji, ki ee omogočila obdarovanje šolske mladine na 8 šolah v obmejnih Slovenskih gorah ter 350 potrebnih mater z opremami za novorojenčke. Zlasti smatra za svojo dolžnost izreči zahvalo svoji podpredsednici gospej Klari Majcenovi, soprogu podharna, ki ee vso akcijo organizirala, zbrala večino nabranega blaga in poskrbela zato, da so številni zavodi in šole sešli v svoji požrtvovalnosti obloke in perilo za šolsko mladino in novorojenčke.

Ker ee treba obdarovati še številne druge kraje, prosí društvo vso javnost, da ga vnaprej podpira pri zbiranju prispevkov bodisi v denarju bodisi v blagu.

Razpisane zdravniške službe. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje sledeče zdravniške službe: mesto pogodbenega zdravnika specialista za kirurgijo v mariborskem ambulatoriju za dveurno dnevno ordinacijo in mesto pogodbenega zdravnika specialista za serobakteriologijo v maribor. ambulatoriju za enournu dnevno ordinacijo. Rok za vlaganje prošenj ee do 15. junija 1939.

Pevski zbor Glasbene Matica ljubljanske opozarja vse svoje člane, da ee jutri točno ob 20 važna pevska vaja in sestanek radi Postojne. Sestanek ee za vsakega, ki se udeležiti izleta, nujna potreben in važen. Zato vsil — Odbor.

Matični šolski orkester in šolski zbor bosta nastopila v petek, dne 26. t. m. na javni produkciji v veliki filharmonični dvorani. Začetek bo ob četrti na 7. Natančni spored objavimo jutri.

Umetnostna razstava Franceta Kralja v Jankopčevem paviljonu ee odprta dnevno od 9 dopoldne do 7 zvečer. Vstopnice shranite, zrebane bodo iz razstave tri slike. Obisk tople priporočamo.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani si bo ogledalo v sredo ob treh popoldne semeniško knjižnico z Quagliem freskami, stolno cerkev in škofijski dvorec s kapelo in dvorano. Povabljeni vsi prijatelji umetnosti.

Šmarogorsko okrožje ima drevi ob 20. zvečer sejo v sam. dvorani v Sp. Šiški. Točno za vse odbornike!

Drobne iz Kranja

Prad prvo fotografsko razstavo v Kranju. Pripravljeni odbor za ustanovitev fotoamaterskega kluba v Kranju pripravlja ob enem za mesec junij v sodelovanju z novoustanovljeno Zvezo slovenskih fotoamaterskih organizacij v Ljubljani prvo razstavo umetniške fotografije v Kranju. K sodelovanju na tej pomembni prireditvi v ožji domovini prvega slovenskega fotoamaterja Janeza Puharja vabi zlasti vse aktivne ljubitelje fotografije v Kranju ter njegovi bližnji in daljni okolici, v Trzinu, Jezerskem itd. Vsak amater pošlje lahko poljubno število svojih fotografskih del v najmanjšem formatu 18x24 cm, najbolje nemontirano. Zaželeni so posebno motivi, ki kažejo lepote in posebnosti Kranja ter njegove bližnje in širše okolice. Prijavnine ni nobene. Slike, ki se po zaključku razstave vrnejo avtorjem na stroške prirediteljev, ee poslani na naslov: Pripravljeni odbor Fotokluba Kranja. Kranj, Savski breg 7. Slovenska fotografija si ee v zadnjih letih pridobila sloves po vsem svetu, zdaj ee čas, da ee zganejo in pokažejo tudi njeni ljubitelji v gorenjski metropoli in okrog nje.

Ljubljansko gledališče

Drama: Začetek ob 20.

23. torek: Zaprla.
24. sredo: »Othello«, Red A.
25. četrtek: »Živi mrtvec«, Red Četrtek.

Opera: Začetek ob 20.

23. torek: »Traviata«, Goslovanje Eve Ban drovske-Turske. Izven.
24. sredo: »Vse za šalac«, Red Sreda.
25. četrtek: »Štirje grobljanici«, Red B.

Mariborsko gledališče

Torek, 23. maja, ob 20: »Utopljena«, Red A. Premiera.
Sreda, 24. maja: zaprto.

v Parizu 1. 1921 2:5, v Londonu 1. 1933 4:1, v Parizu 1. 1938 4:2.
Proti Belgiji: v Bruxellesu 1. 1921 2:0, v Londonu 1. 1925 6:1, v Antverpnu 1. 1923 2:2, 1. 1926 v Londonu 4:0, v Antverpnu 1. 1931 3:1, v Bruxellesu 1. 1927 9:1, istotam 1. 1921 4:1 in 1. 1936 2:3.
Proti Luksemburški v Luksemburški 1. 1927 5:2.
Proti Švic: v Bernu 1. 1930 4:0, leta 1938 v Zürichu 1:2.
Proti Švedski: v Stockholmu 1. 1925 4:2, leta 1928 istotam 3:1 in leta 1937 4:0.
Proti Holandski: v Amsterdamu 1. 1935 1:0.
Proti Norveški leta 1937 v Helsingforsu 8:0.
Proti Finski leta 1937 v Helsingforsu 8:0.
Proti Jugoslaviji leta 1939 1:2.
Proti Rumuniji v Bukarešti leta 1939 2

Kako Švedi ljubijo svojo zemljo

Raje so dopustili, da je začel pešati rod, kakor da bi zemlja prišla v last tujcev

Švedska zveza poljedelcev si je med drugim zastavila tudi nalogo, da ugotovi, koliko kmetijskih rodbin na Švedskem živi na svojem sedanjem posestvu že nad 200 let. Gospodariji starih posestev so bili odlikovani z diplomami, čim je posebna komisija dognala, da ti kmetje in njihovi predniki res živijo na svojih sedanjih posestvih že toliko let. Dozdaj je prejelo diplom 300 kmetijskih rodbin, upajo pa, da se bo njihovo število še dvignilo. Med tistimi, ki so dobili to priznanje, so tudi takšne kmečke rodbine, katerih zvestoba do rodne grude sega daleč v srednji vek. Tako je na primer nek posestnik velike kmetije v jemtlandski pokrajini lahko navedel svojega prvega prednika iz leta 1320. Neka druga kmetija, ki jo ima v posesti vedno ista rodbina, obstoji tudi že od leta 1336. V 15. stoletju je dotični kmet imel že več drugih posestev, ki so ostala last njegovih potomcev do danes. Veliko pozornost zasluži tudi obdoba Kristdala, v kateri je vsa zemlja ostala iz dobe reformacije v posesti istih rodbin in si segla po njih nobena tuja roka, da bi vrgla senco v so-

žitje teh rodbin, ki so nastajale med kmeti s porokami med prijatelji in sorodniki. Tolikšna je bila njihova ljubezen do rodne grude, da so raje dopustili, da je zaradi sklepanja zakonov med sorodniki pešal rod, kakor pa, da bi zemlja prišla v last tujcev.

Na vsak način morajo vladati tam gori na sevaru čisto drugačne razmere kot pri nas, kajti mi najbrž ne bi mogli navesti toliko odličnih primerov zvestobe do rodne zemlje. Prav v zadnjih letih so se razmere toliko spremenile, da bi se nam kmalu začela vsiljevati misel, da ne utegnemo več misliti niti na to, kako bi obdržali zemljo in jo pridno, kot nekoč, obdelovali, niti na to, da bi bil rod, ki na njej živi in jo morda za silo še obdeluje, ostal krepak kot je bil nekoč. Zdi se včasih človeku, da je ta trdni kmečki rod živel samo nekje v pravljici, če pomisli na tiste, ki tako brezskrbno odhajajo z zemlje, katero so obdelovali s tolikšno pridnostjo še njihovi očetje, v mesto samo zato, ker nočejo biti več toliko poniževani in zaničevani kmetje.

Zaradi lakote so se spravili nad živalske vrtove

Žalostni dogodki iz Pariza, ko so ga oblegali Nemci

V času francosko-nemške vojne je imel Pariz dva živalska vrta: »Jardin des plantes« na južnozahodnem koncu mesta in »Jardin d'acclimatation« v boudoiskem gozdu. »Jardin des plantes« je imel poleg živalskega vrta tudi rastlinski oddelek in nekaj drugih zbirk, ki so bile v ponos vse Francije.

Ka je nemška armada eklenila okoli Pariza gost krog svojih pušk, sta živalska vrta izgubila svoj pravi pomen in namen ter postala prava »mesnica«. V Parizu je bilo tedaj veliko pomanjkanje hrane. Posebno mesa ni bilo mogoče dobiti. Ljudje so jedli takorekoč vse, kar je imelo meso na kosteh, in ker tedaj 22. avgusta niso mogli pripeljati v Pariz nobene hrane več, so začeli prodajati živali iz obeh živalskih vrtov.

Zanimivo je, kakšno ceno je imelo meso posameznih živali iz teh živalskih vrtov. Ravnatelj »Jardin des plantes« Geofroy St. Hilaire je tedaj zapisoval, da kolika je bilo mesa prodane. Od 18. septembra do konca leta 1870. so v Parizu iz prvega živalskega vrta prodali in pojedli: staro čebro za 280 frankov, dva bivola za 240 frankov, dva jelena za 400 frankov, 12 kaprov za 120 frankov, mlado čebro za 320 frankov, nekaj kokoši in rac za 690 frankov, dalje nekaj divjih rac za 92 frankov, 11 zajcev za 800 frankov, dva severna jelena za 2.000 frankov, eno antilopo za 520 frankov, dva velbloda za 3.200 frankov, dva velbloda za 4.000 frankov in dva slona za 21.000 frankov.

Cene se morda ne zde še tako visoke, vedeti pa je treba, da je imel tedaj frank neprimerno večjo vrednost, kakor pa jo ima danes. Če pa upo-

števamo, da so bili med temi živalmi zelo redki eksemplari, moramo vseeno reči, da so jih prodali še vendar poceni.

Razumljivo pa je na drugi strani, da so si lahko privoščili meso teh slovitih živali iz pariškega živalskega vrta samo premožni ljudje. Večino živali je pokupil angleški mesar Deboos, ki je imel svojo trgovino na Friedlandski cesti in je bil založen z mesom vseh mogočih — pred obleganjem povsem nemogočih — živali. Vse pa je odlično prodal.

Največ ekribi sta mesarju povzročila oba slona »Castor« in »Polux«. Do tedaj v Parizu še niso ubili nobenega slona. Deboos je vprašal za svet Devisme-ja, ki je imel tovarno za orožje. Ta mu je svetoval, naj slona poskuša ubiti s kroglo, ki se v trenutku, ko udari, razleti. Toda žival tudi s takšno kroglo ni padla. Čeprav je izgubila precej krvi, se je vendar zdela, da ne bo še tako hitro poginila. Ustrelili so slona nato z ostro zašiljeno evinčenko v eredo čela, toda treba je bilo oddati še tretji strel, predno je zverina padla. Vse to streljanje je »Castor« prenesel, kakor da se žrtvuje za blagor naroda. Toda njegovo meso so pojedli samo bogati ljudje, kajti kilogram slonovega mesa so prodajali po 50 do 60 frankov. »Polux« je padel že po prvem strelu, ki so mu ga namerili za uho. Meso od rilca in nog so aladokuscem prodajali celo po 80 frankov za kilogram. Po prodaji na drobno se lahko vidi, koliko je Deboos zaslužil. Še volčje meso je prodal po 24 frankov kilogram. Pravijo pa, da tudi živalski vrt ni imel izgube, ker

mu je tako in tako primanjkovalo hrane, da bi prehranil vse te živali.

Iz zapisov v trgovskih knjigah omenjenega mesarja je razvidno, da so tedaj prodali tudi iz drugega živalskega vrta dva mlada divja vepa za 900 frankov, medveda za 400 frankov, dve gosi in sedem raznih kokoši za 124 frankov, kenguruja za 120 frankov in velikega noja za 480 frankov. Njegov meso je v glavnem kupoval baron Rothschild, ki je bil glavni Deboosov odjemalec. Papagaje iz obeh živalskih vrtov sta pojedla gospa Arsene

Houssaye in dr. Ricord. Pri prodaji niso toliko gledali na plemenito pasmo ptice, kakor na težo njegovega mesa. Mesar Deboos, ki je prodajal samo bogatašem, ni nikdar kupil konja, pač pa je kupoval kvečjemu le zrebce. Meso zrebcev je imenoval »meso navdušenja«. V tedanjih časih je stal kilogram konjskega mesa 16 frankov, pasje meso je bilo po 6 frankov, gnjat pa 64 frankov, cela mačka 12 frankov, domač zajec 40 frankov, puran 120 frankov, golob 12 frankov, eno jajce 4 franke in kg masla 128 frankov.

Črnomeljsko kolo, ki so ga plesala dekleta v Črnomlju, ko je zapela prva lopata za žel. progo Črnomelj—Vrbovsko.

7 nasvetov za vojaške vohune

Včerajšnja belgrajska »Pravda« objavlja dopis iz Berlina, v katerem poroča o nasvetih, ki jih kapetan Rintelen daje sedanjim nemškim vohunom. Takole piše:

Slaviti nemški vohun kapetan Rintelen, ki se je za časa svetovne vojne posebno odlikoval kot odlični vohunski strokovnjak na strani Nemcev, je imel pred nedavnim v Manchesteru (v Angliji) predavanje o dolžnostih sodobnega vojnega vohuna. Naglasil je, da najnevarnejši in najbolj večji vohuni niso lepe, zapeljive in zvite ženske, niti diplomatsko navdahnjeni hrabri vohuni, pač pa ljudje, ki so na videz zelo skromni ljudje in ki se ne silijo nikjer v ospredje, se ne oblačijo elegantno in ne izogibajo vsega, zaradi česar bi utegnil kdo postati nanje pozoren. Ti ljudje so pravi tip sodobnega modernega vohuna in imajo pri svojem težkem in nevarnem poslu tudi popoln uspeh.

Kapetan Rintelen daje današnjim vohunom tele nasvete: 1. Izogibaj se plavalasih žensk!

2. V času vojne nikdar ne laži!

3. Na vsa vprašanja dajaj bedaste, idijatske odgovore!

4. Nikdar ne odgovarjaj odločno z »da« ali »ne«!

5. Če tisti, ki z njim govoriš, kaže znake razburjenja in živčnosti, ostani do konca miren in hladnokrven!

6. Nikar se ne napij in glej na to, da ti bo potni list, čeprav je ponarejen, v redu, da ne bi tvoji nasprotniki začeli dvomiti o resničnosti podatkov, ki so na njem navedeni!

7. Seznanj se z razmerami v tisti državi, katere potni list si ponarediš!

Tuicem, ki nameravajo v Spanijo

Danes je izšel nov pravilnik o prehodu čez mejo. Španci in tujci, ki žele priti na Španjo, morajo dobiti v španskem konzulatu svojega bivališča potni list in vizum. S takšnim vizumom lahko ostanejo na Španski 30 dni. Ta rok se lahko dvakrat podaljša z odlokom drž. podtajnika za notranje zadeve. Če hočejo zapustiti Spanijo, morajo tudi tujci, ki danes živijo na Španski, dobiti dovoljenje guvernerja pokrajine, kjer prebivajo.

Kitaški general: „Dobili bomo vo vo, pa čeprav bi trajala pet let“

Eden najspodobnejših poveljnikov kitajske vojske, Chencheng, ožji sodelavec kitajskega maršala Čangkašjeka, je izjavil časnikařem tole: Ne nadejamo se, da bomo dobili bitko, to ali prihodnje leto, dobili pa jo bomo, pa čeprav bi trajala tri ali pet let. Japonska ni izkoristila prilike pri Nankingu in pri Okeju, ko je bil položaj za Kitajsko najkritičnejši. Takšna prilika pa se ne bo nikdar več ponovila.

General Chencheng je dejal, da so Japonci zdaj ne samo nesposobni, da bi prodirali dalje, pač pa da je celo v tistih krajih, ki jih imajo zdaj pod nadzorstvom, položaj negotov. Razen gibnih gverilskih oddelkov je zbranih še 60 divizij redne kitajske vojske izza japonskih bojnih črt. Glede severnega Hopeja in bojev v tej pokrajini je general Chencheng izjavil, da je japonski načrt o obkoljevanju popolnoma propadel po ogorčenih bojih, ki so trajali pet dni in pet noči.

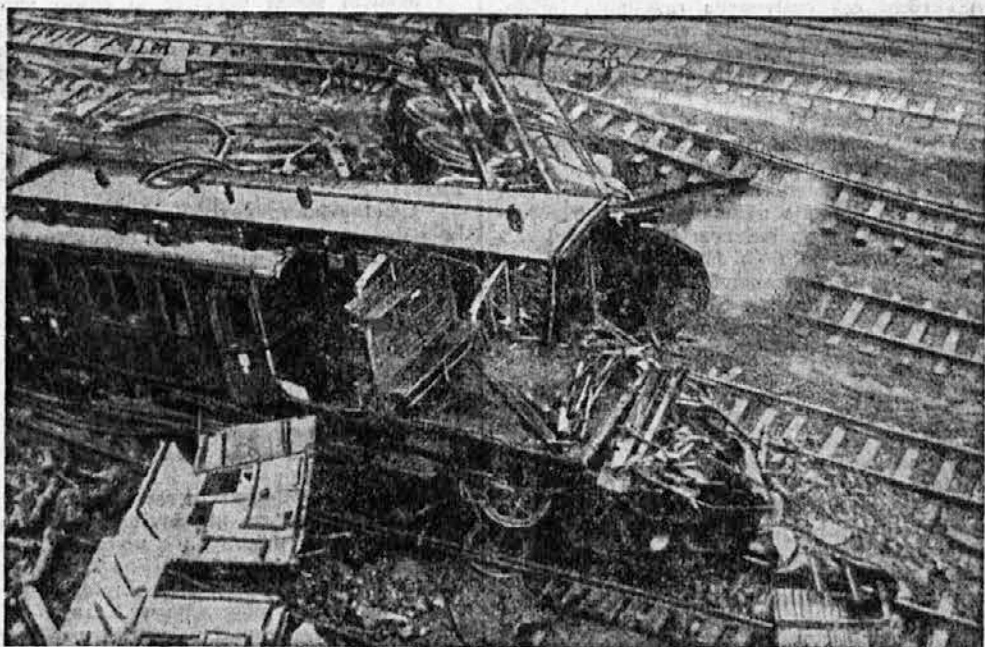
Vojno ministrstvo je odredilo takojšnjo gradnjo 150 bombnikov novega tipa, v vrednosti 15 milijonov dolarjev. Bombniki bodo imeli hitrost 400 milj na uro.

Programi Radio Ljubljana

Torek, 23. maja: 11 Soliska ura: Obisk v tovarni »Grič« čokolade, dialog v obliki reportaže — 12 Zvoki iz Češke (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 V bratakem zagledu (Radij. orkester) — 14 Napovedi — 15 Klavirski koncert, gđ. Silva Hračevič — 18.40 Človeški tipi in značji (s. prof. E. Bojce) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Ohranjanje narodnih običajev, nošenj in arhitekture (dr. Miloslav Stojadinovič, Bgd.) — 19.50 Deset minut zabave (g. Fr. Lipah, član Nar. gled.) — 20 Saljapin poje (plošče) — 20.30 Fr. Celestin: Roza, komedija (izvajajo člani rad. igral. družine) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Zvoki v oddih (Radij. orkester).

Drugi programi

Torek, 23. maja: Belgrad: 20 Narodne pesmi — Zagreb: 20.30 Dvorakove in narodne pesmi, 31 Zabavni koncert — Bratislava: 19.30 Pisan koncert — Praga: 20.05 Pisan koncert RO in solistov, 21.10 Dvorak: Zlati zvonovi — Sofija: 19.30 Koncert RO — Varšava: 20.15 Koncert — Berlin: 20.15 Skupna oddaja Dunaj — Berlin — Budimpešta: 22 Ciganski orkester — Bukarešta: 20 Simfonični koncert RO — Dunaj: 20.15 Skupna oddaja Dunaj — Berlin — Königsberg: 20.15 Pisan večerni koncert — Pariz: 20 Glasbeni in pevski festival C. Erlangerja — Stuttgart: 22.30 Zabavna in plesna glasba.

Težka železniška nesreča, ki se je pripetila na progi Varšava—Gdinja, in sicer v bližini postaje Gdansk. Iz neznanega varoka je vlak istril in se prevrnil. Po srečnem naključju ni bilo niti ene smrtno žrtev.

Poslednja zapoved

Courtney je nekaj zašepetal svojemu strežniku. Ta je odšel iz sobe, a se čez nekaj trenutkov vrnil s sporočilom za gospodarja. Courtney je potem prijel Scotta za roke in ga potegnil na noge rekoč:

»Daj, tovariš. Zunaj imam krásno motorno kolo. Pojdimo malo v mesto, da se poveseimo še zunaj, danes, ko je tolik praznik.«

Scott je bil takoj za to misel in je zavpil:

»Odlično! Poiskali bomo vse francoske gostilne, kar jih je na svetu. Pojdi še ti, tovariš Nemec, z nami!«

Nemec ni dosti razumel, kaj zahtevalo od njega, pa je vseeno vstal in po vojaško odšel:

»Zu befehl, Kamerad...«

Scott je vzel z mize dve steklenici šampanjca ter se odpravil na »veselo potovanje križem po Franciji«, med velikim hrúšcem in hrúmom tovarišev v sobi.

Courtney, Scott in von Müller so se nazadnje znašli pred hišo, kjer jih je čakala nekaka stara podrtija, podobna motornemu kolesu s prikloleko. Niso dosti gledali na to, zanje je bil ta motor zdaj najljubše vozilo na svetu, kar so si le mogli misliti.

In odrinili bi bili skupaj z Müllerjem, ki je ves navdušen mlatil z rokami po zraku in se vsak trenutek postavil v pozor ter pozdravljaj z odsekanim kimanjem zdaj na to zdaj na ono stran.

Toda poslednji trenutek se je prikazal poveljnik major Brand. Ta je uradno ustavil Müllerja rekoč, da se mora z njim porazgovoriti. Ko je Courtney ugovarjal, kaj ustavlja njihovega novega prijatelja, mu je Brand odgovoril:

»To ne gre. Von Müller je jetnik in torej ne more z vami iz taborišča, dokler vrhovno poveljstvo ne odloči drugače. Čakam sporočila od tam.«

Scott je skušal nekaj ugovarjati in pravit, toda Brand ga je na kratko ustavil:

»Ne govorite. Prihajate iz točnice in ste malo pozabili, kje smo.«

Scott je pri teh besedah malo zardel in začel sam sebe zmerjati, kako more biti tako nesposoben. Brand je videl pilotovo zadrego, pa je rekel:

»Razen tega pa bi se rad z Nemcem nekaj pogovoril. Utegnil bi nam povedati kaj koristnega, če bomo znali prav govoriti z njim...«

Poklical je Phippsa ter mu nekaj naročil. Phipps je pokimal, nato pa stopil do Nemca ter mu v elabi, polomljeni

14 nemščini začel razlagati, za kaj gre in kaj bi major rad.

Nemec je poslušal. Očitno ni dobro razumel, zakaj šele precej potem, ko je Phipps nehal s svojo razlago, se je zadelo, da se je domislil in uganil, kaj mu je Anglež hotel povedati. Udaril je na moč s petami skupaj ter odsekano pozdravil z glavo. Čepico je bil pozabil mekje v točilnici.

Major Brand je pomignil. Pristopila sta dva vojaka in opotekajočega se Müllerja vzela pod roke ter ga odvedla proti poveljnikovim sobi.

Brand se je še malo pomudil in gledal, kako sta se Courtney in Scott tlačila v povečano motorno vozilo. Bala sta se malo, da jima bo velel, naj ostanejo doma, toda ni jima hotel po tem hudem in nevarnem dnevu jemati tisto malo veselja, ki sta si ga menila privoščiti v mestecu. Pokimal jima je, nato pa krenil proti svoji sobi.

Courtney in Scott sta si oddahnila. Scotta je prevzelo veselje. Vpil je tovarišem:

»Halooo! Kar naprej se lepo pridno bojujte. Če kaj pride, recite naj počaka, da se vrneva. Greva, da se malo povesev. Danes sva zaslužila, saj sem se jaz vrnil s pol pota do večnosti...«

Po gledališču, kakor kak general, je pozdravil pilote, ki so ju bili spremili do eem, a se pred majorjem Brandom malo umaknil, zdaj pa epet pritisnil do njiju. Bil bi se govoril, zakaj imelo ga je, toda vojak, ki je vozil, je zagnal motor in ga naglo vključil. Zdrveli so s sunkom po cesti. Tovariši, ki so ju obdajali, so se kar nehote razmaknili in dali vozilu prostora.

Motor se je malo opotekel po vegetem grajskem dvorišču, potem pa planil na cesto ter se pognal po nočni cesti proti mestecu, od katerega so mežikale redke luči sem čez.

Za fronto ceste ponoči niso bile prazne in puste, kakor bi se bilo dalo pričakovati. Nasprotno, ponoči je bilo nekončno več prometa in živčnosti na njih kakor pa podnevi, ko se je bilo vsak trenutek treba bati sovražnikovih letal ali pa granat iz nemških topov, ki so nesli vrazje daleč, tako da človek pred njimi ni bil nikdar varen.

Po cesti so v dolgih procesijah rinili težki tovorni avtomobili. Zemlja se je pod njihovimi polnimi kolesi tresla. Bili so do vrha naloženi z vojnimi potrebščinami, s strelivom, hrano, z lesom, drugi pa so vozili vojaške. Vojaki so dremali etoje, sede, kleče, kakor se je ravno kateri kolesa na vozilu namestiti. Puške so jim visle na ramah, z rok, jim ležale čez kolena ter se zadevale ob sosedo. Avtomobili so vozili, kakor se jim je zdelo. Nikogar ni bila ponoči volja, da bi bil prehitel, zato se počasi rinili dalje. Če je prišlo kolo vozilo od mesta, se je vsa procesija rajši ustavila ter čakala, da je bilo mimo, kakor pa, da bi se bila izogibali med vožnjo.

Vsa ta gneča na nočni cesti pa ni nič ovirala Scotta in Courtneya, da ne bi z motorjem drvela kakor norca. Nepronehoma sta naganjala voznika, ki je tu pa tam imel kratke pomisleke, nazadnje pa je le poslušal zapovedi častnikov.

Scott in Courtney sta bila letalca, navajena blazne brzine v zraku. Letalcem se na zemlji ne zdi zaradi tega nobena naglica dovolj velika, kaj šele prehuda.

Drveli so kakor vrtoglavi, nihče se ni vprašal, kaj bo, če nalete na nenadno oviro. Motor je vozil brez luči, taka je bila zapoved zaradi morebitnih ponočnih letalskih napadov.

Na nekaj krajih je manjkalo samo za las, pa bi bili udarili ob tovorni avtomobil, ki je krenil zaradi zaspanega voznika malo iz vrste. Na nekem križišču jim je zavil pred nos osebni avtomobil, tako nenadno in naglo, da so vsi zatienili oči in kljub okajenosti samo čakali, da bo zdaj, zdaj treščilo in bo vse drobnost. Toda po čudežnem naključju je avto švignil pred nje in mimo njih, ne da bi bili čutili kaj drugega, kakor oster piš, mrzel, rezek, kakor da je švignila mimo njih sama smrt...

Tako drveč so dospeli do mesteca, ki je bilo nekaj kilometrov do letališča. Od tu do fronte je bila vsega slabih petdeset kilometrov. Dosti blizu, tako da je bilo noč in dan slišati nemške topove, da je zemlja neprestano brnela in se tresla od njihovih glasov. Toda vseeno, navzlic tej bližini je mestece kazalo videz, kakor da je vojna vira nekončno daleč od njega, da prihajajo ljudje z bojiščem kakor v raj pozablenja. Življenje je bilo bučno, veselo, toda nič brezskrbno. Na ludeh in na njihovem nehanju je bilo videti, da jih mori in žene skrb in da jih preganja strah.

Vse gostilne so bile polne častnikov in vojakov, ki so v njih pogajali denar, katerega so zlasti letalci imeli veliko. Bilo je tudi polno žensk vseh vrst, ki jih je bila vojna z vsemi svojimi čudnimi reči prignala ali privabila v mestece za fronto.